

BOARDLETTER 2024

Gemeente Heusden

Aan:

Gemeente Heusden
t.a.v. de gemeenteraad
Postbus 41
5250 AA VLIJMEN

Tilburg, 17 juni 2025

Kenmerk:
1050015/StH/IBi/250132

Geachte gemeenteraad,

In het kader van de aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2024 van gemeente Heusden brengen wij met deze boardletter verslag uit over onze bevindingen naar aanleiding van onze interim-controle. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht, de reikwijdte en aanpak van onze controle en overige afspraken verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging 2024.

Onze bevindingen en adviezen ten aanzien van de bedrijfsvoering hebben wij in een managementletter gerapporteerd aan het college. In deze boardletter hebben wij de managementletter voor u samengevat. De belangrijkste bevindingen hebben wij opgenomen in het dashboard van voorliggende managementletter.

Op basis van Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de ‘Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten’ (ViO), is vereist dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Wij vertrouwen erop u met deze boardletter naar aanleiding van onze interim-controle 2022 van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. G.J. Verwoert RA
Partner BDO en extern accountant gemeente Heusden

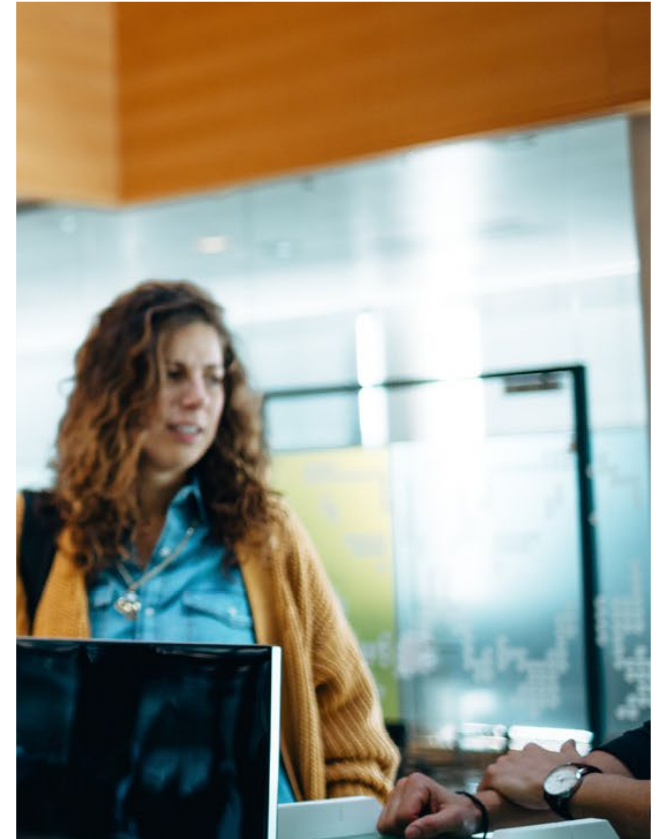
01

Dashboard
interim-controle

02

Ontwikkelingen &
Aandachtspunten

03

Bevindingen interim-controle
jaarrekening

1. Dashboard interim-controle

1.1 Dashboard interim-controle

5

RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING

- ▶ De Kadernota Rechtmatigheid 2024 is in oktober aangepast, maar inhoudelijk niet gewijzigd. De belangrijkste onderwerpen voor gemeente Heusden zien toe op verduidelijkingen omtrent tijdigheid en acceptabele onrechtmatigheden.
- ▶ Het begrip ‘tijdigheid’ is in de financiële verordening van gemeente Heusden niet expliciet gedefinieerd. Wij hebben het college geadviseerd de financiële verordening aan te scherpen op dit onderwerp.
- ▶ De doorontwikkeling van de verbijzonderde interne controle binnen gemeente Heusden is in 2024 ingezet met het aanstellen van twee medewerkers die volledig toegewijd zijn aan het uitvoeren van interne controles en worden aangestuurd door de coördinator interne controles. Deze doorontwikkeling kan de komende jaren verder plaatsvinden.

AANDACHTSPUNTEN

- ▶ Afgelopen jaar heeft de Commissie BBV een aantal notities uitgebracht. De opvolging van de wijzigingen in deze notities staan ofwel op de agenda van het college ofwel zijn reeds verwerkt.
- ▶ Lokale overheden zijn door de NIS2 aangewezen als organisaties die van vitaal belang zijn voor de samenleving waardoor ook uw organisatie verplicht is om de NIS2-maatregelen te implementeren. Tijdens de controle van de IT-omgeving wordt eveneens beoordeeld in hoeverre gemeente Heusden voorbereid is op de invoering van NIS2 en welke stappen eventueel nog te zetten zijn. Deze controle staat in februari 2025 gepland. De uitkomsten hiervan rapporteren we in ons accountantsverslag.
- ▶ Vanaf 1 januari 2025 komt het handhavingsmoratorium in de Wet DBA naar verwachting te vervallen en gaat de Belastingdienst weer volledig handhaven. Organisaties die werken met zelfstandigen die eigenlijk werknemer zijn lopen financiële risico's, waardoor naheffingsrisico's kunnen ontstaan. De organisatie is op de hoogte van deze wijziging en heeft passende maatregelen genomen.

INTERNE BEHEERSING

- ▶ Op basis van onze observaties concluderen wij dat de interne beheersing en controleomgeving van voldoende niveau is. De actiepunten rondom interne beheersing zijn grotendeels gelijk gebleven aan vorig jaar.
- ▶ Binnen de gemeente Heusden zijn diverse kaders en beleidsregels aanwezig en hebben fraude en integriteit voldoende aandacht. De frauderisicoanalyse wordt jaarlijks geactualiseerd en in de audit commissie geagendeerd. Themagerichte onderzoeken worden niet structureel uitgevoerd en alleen als hier aanleiding toe is. In 2024 is één themagericht onderzoek uitgevoerd. Naar wij hebben begrepen zijn hieruit geen bevindingen naar voren gekomen.
- ▶ Wij hebben het college geadviseerd de kaders bij de primaire processen te confronteren met de huidige situatie en, waar nodig, te actualiseren zodat deze aansluiten op de actuele situatie binnen de organisatie.

IT-BEHEER

- ▶ Met ingang van 1 januari 2025 wordt gebruik gemaakt van een nieuwe applicatie voor de financiële administratie en een nieuw inkoopstelsel. Het college heeft ons medegedeeld dat bij de implementatie ook keuzes zijn gemaakt om de functiescheiding verder te vergroten bij inkopen kleiner dan € 25.000.
- ▶ De IT-audit vindt op 11 februari 2025 plaats. Wanneer de uitkomsten bekend zijn, nemen wij onze bevindingen en aanbevelingen op in het accountantsverslag.
- ▶ De belangrijkste bevinding die wij in onze boardletter 2023 hebben gerapporteerd ten aanzien van de gecontroleerde applicaties ziet toe op de aanwezigheid van gebruikers met superuser-rechten. Naar verwachting is deze bevinding niet gewijzigd in 2024. Deze bevinding is inherent aan de omvang van de organisatie en de implementatie van de nieuwe financiële administratie zal hier naar verwachting geen veranderingen in aanbrengen.

2. Ontwikkelingen & Aandachtspunten

2.1	<u>Rechtmatigheidsverantwoording</u>	7
2.2	<u>Informatiebeveiliging en cybersecurity</u>	8
2.3	<u>Wet DBA</u>	9
2.4	<u>Relevante wijzigingen in het BBV</u>	10
2.5	<u>Duurzaamheidsverantwoording</u>	11

2.1 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college heeft voorgaand jaar voor het eerst expliciet verantwoording afgelegd over de financiële rechtmatigheid. De totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording is een proces met interactie tussen verschillende gremia dat start bij het bepalen van de verantwoordingsgrens door de raad. Deze verantwoordingsgrens heeft u als gemeenteraad vastgesteld op 1% van de lasten inclusief dotaties reserves. Dit is gelijk aan de wettelijke materialiteit die in het kader van de jaarrekeningcontrole over 2024 door ons wordt gehanteerd.

In de financiële verordening is het begrip ‘tijdigheid’ niet nader gedefinieerd. Wel staat beschreven in welke situaties begrotingsoverschrijdingen als acceptabel worden aangemerkt, maar hierbij staat niet aangegeven dat het melden van overschrijdingen in de jaarrekening eveneens tijdig is, vooral als deze niet eerder inzichtelijk waren. Wij hebben reeds begrepen dat actualisatie van de financiële verordening in 2025 op de agenda van de raadsvergadering komt, waarbij tevens het begrip tijdigheid expliciet in de financiële verordening wordt opgenomen.

Wijziging wet - en regelgeving

Het wetgevingstraject rondom de rechtmatigheidsverantwoording is nog niet afgerond. Bij het schrijven van deze boardletter zijn de wijzigingen in het BBV en BADO in verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording voor advisering voorgelegd aan de Raad van State. Wijzigingen met betrekking tot de wettelijke materialiteit in het kader van de jaarrekeningcontrole en de bandbreedte voor de verantwoordingsgrens zijn niet te verwachten.

Wij houden u uiteraard op de hoogte omtrent de ontwikkelingen op dit vlak en de mogelijke impact hiervan op uw organisatie en de jaarrekeningcontrole.

Op 22 oktober 2024 is de aangepaste Kadernota Rechtmatigheid 2024 gepubliceerd. De Commissie BBV heeft de Q&A rechtmatigheidsverantwoording van november 2023 en diverse vragen, ervaringen, aanbevelingen en adviezen ontvangen en verwerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2024. Inhoudelijk zijn er geen wijzigingen geweest; wel zijn een aantal zaken verduidelijkt. De belangrijkste wijzigingen voor raadsleden betreffen:

- ▶ Een aangepast hoofdstuk 2 om het bestuurlijk belang van rechtmatigheid voor raadsleden te verduidelijken;
- ▶ Verduidelijking wanneer overschrijdingen ten aanzien van wel of niet tijdig melden als onrechtmatig worden beschouwd en wanneer welke begrotingsonrechtmatigheden als gevolg van overschrijding van lasten en/of investeringen als acceptabel (passend in het beleid) worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel).

Doorontwikkeling VIC

Wij hebben geconstateerd dat een doorontwikkeling van de VIC-functie binnen gemeente Heusden is ingezet. De separate functie ‘coördinator interne controle’ wordt op dit moment nog ingevuld door middel van inhuur. Tevens zijn twee medewerkers aangesteld, waarvan de tweede met ingang van 1 december 2024, die de interne controles binnen gemeente Heusden uitvoeren. Hierdoor kunnen de interne controles beter over het jaar verspreid worden uitgevoerd en worden deze controles niet meer door medewerkers uit de lijnorganisatie uitgevoerd die dit naast hun reguliere werkzaamheden moeten uitvoeren. Wij zien dit als een goede stap om als gemeente meer zelf in control te zijn, op termijn interne beheersmaatregelen te toetsen en tijdig bij te sturen. De VIC-medewerkers zijn formeel gepositioneerd onder het cluster financieel beleid en niet als staffunctie onder de concerncontroller of manager kwaliteitscontrol, maar wij hebben begrepen dat de VIC-medewerkers ook rechtstreeks aan de concerncontroller kunnen rapporteren.

2.2 Informatiebeveiliging en cybersecurity

Network and Information Security 2 (NIS2)

NIS2 - digitale weerbaarheid verankerd in wet- en regelgeving vanuit de EU

Om de digitale weerbaarheid van organisaties te verhogen is de NIS2 (Network and Information Security 2) richtlijn vanuit de EU vastgesteld. De NIS2 richtlijn is een update van de in 2016 ingevoerde NIS-richtlijn. In Nederland ook wel bekend als NIB2 (Netwerk- en informatiebeveiligingsrichtlijn) en/of de Wbni (Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen). Lokale overheden zijn door de NIS2 aangewezen als organisaties die van vitaal belang zijn voor de samenleving waardoor ook uw organisatie verplicht is om de NIS2-maatregelen te implementeren. In het derde kwartaal van 2025 wordt NIS2 naar Nederlandse wetgeving vertaald en nadien van kracht onder de noemer 'Cyberbeveiligingswet'.

Belangrijk is dat NIS2 aanvullende eisen stelt, die niet volledig door de huidige Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) worden afgedekt, wat betekent dat in de komende periode additionele maatregelen moeten worden getroffen ten einde aan NIS2 te voldoen.

De volgende verplichtingen vallen onder NIS2:

- ▶ **Zorgplicht:** organisaties dienen een risicobeoordeling uit te voeren en op basis daarvan passende maatregelen te nemen om hun diensten te beveiligen.
- ▶ **Opleidingsplicht:** bestuursorganen dienen opgeleid te zijn, en optioneel ook werknemers, om cyberrisico's te identificeren, impact te bepalen en beveiligingsmaatregelen te selecteren.
- ▶ **Meldplicht:** cyberincidenten dienen binnen 24 uur bij de toezichthouder te worden gemeld. Tevens dient een cyberincident ook bij een sectorspecifiek Computer Security Incident Response Team (CSIRT) te worden gemeld, wat eventueel hulp en bijstand kan verlenen.
- ▶ **Toezicht:** een onafhankelijk toezichthouder zal naleving van de verplichtingen uit de richtlijn borgen.

Naast de reguliere werkzaamheden ten aanzien van de generieke IT-beheersmaatregelen, hebben wij ook verhoogde aandacht voor cybersecurity en in hoeverre de gemeente Heusden is voorbereid op de invoering van NIS2 en aan deze richtlijn voldoet. Over de uitkomsten rapporteren wij in ons accountantsverslag.

2.3 Wet DBA

Kwalificatie van arbeidsrelaties

Het aantal zelfstandigen zonder personeel (zzp) is de afgelopen jaren flink gestegen. Een deel van deze groep kwalificeert als schijnzelfstandige. Dit betekent dat op basis van wet- en regelgeving eigenlijk sprake is van een arbeidsovereenkomst. Het kabinet vindt deze situatie onwenselijk, omdat de beschermende werking van het arbeidsrecht wordt ontlopen en het sociale stelsel onder druk komt te staan. Daarom zet het kabinet de komende jaren in op het aanscherpen van regels en handhaving.

Sinds de introductie van de Wet DBA in 2016 is sprake van een handhavingsmoratorium. Dit betekent dat de Belastingdienst niet controleert en handhaaft op het bestaan van een dienstbetrekking, tenzij sprake is van kwaadwillendheid. Vanaf 1 januari 2025 komt het handhavingsmoratorium naar verwachting te vervallen en gaat de Belastingdienst weer volledig handhaven. Hierdoor kunnen naheffingsrisico's ontstaan.

Daarnaast werkt het kabinet aan nieuwe wetgeving voor de beoordeling van arbeidsrelaties. In het Hoofdlijnenakkoord is te lezen dat de behandeling van deze wetgeving door het nieuwe kabinet zal worden voortgezet. Kort gezegd zal de nieuwe wetgeving meer nadruk leggen op de vraag of het werk en de werkende organisatorisch zijn ingebed in de organisatie van de werkverschaffer. Daarmee wordt bedoeld of het werk een kernactiviteit van de organisatie vormt en zij aan zij met werknemers wordt verricht. In dat geval zal eerder sprake zijn van een arbeidsovereenkomst. De nieuwe wetgeving zal naar verwachting niet eerder ingaan dan 1 januari 2026.

Organisaties die werken met zelfstandigen die eigenlijk werknemer zijn lopen financiële risico's. Zo is vanaf 1 januari 2025 sprake van een naheffingsrisico vanuit de Belastingdienst. Ook kunnen zelfstandigen die eigenlijk werknemer zijn vorderingen instellen op grond van arbeidsrechtelijke verplichtingen en kunnen verplichte pensioenregelingen leiden tot pensioenvorderingen. Om dergelijke risico's te voorkomen is het voor organisaties die zelfstandigen inhuren van belang om de huidige inhuur van zelfstandigen en het inhuurproces onder de loep te nemen.

Wij hebben deze ontwikkelingen besproken met de organisatie en concluderen dat de organisatie reeds de nodige stappen heeft gezet in het kader van de Wet DBA. Tevens hebben wij het college geïnformeerd over de mogelijke gevolgen van deze wet voor de arbeidsmarkt en beschikbaarheid van personeel. Vooralsnog is de verwachting dat de impact op gemeente Heusden beperkt is.

2.4 Relevante wijzigingen in het BBV

Notitie Rente

De belangrijkste wijziging uit de notitie rente betreft een aanpassing in de toerekening van de rentelasten aan de grondexploitaties. Tot en met 2023 is het alleen toegestaan om de werkelijke rente over het vreemd vermogen (naar rato) toe te rekenen aan de grondexploitaties. Dit geldt tevens voor de toekomstige rentelasten. Met ingang van boekjaar 2025 (en eventueel 2024) wordt voor grondexploitaties geen onderscheid meer gemaakt in het BBV, waardoor de rentetoerekening plaatsvindt op basis van de reguliere omslagrente.

Wij hebben vastgesteld dat door gemeente Heusden wordt voldaan aan de wijzigingen en aanbevelingen in de Notitie Rente.

Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken

De belangrijkste wijzigingen in de notitie grondexploitatie zien toe op de omgevingswet, die onder andere hebben geleid tot een aanpassing van de lijst met verhaalbare kostensoorten. Deze wijzigingen gaan, in verband met de invoering van de Omgevingswet in per 1 januari 2024. Deze wijzigingen hebben met name invloed op verslaggevingsaspecten bij faciliterend grondbeleid. De overige wijzigingen zien met name toe op de voorwaarden voor warme gronden, de voorbereidingskosten en gemengde projecten. Daarnaast is de rentetoerekening, zoals hierboven is toegelicht gewijzigd.

De notitie grondbeleid is verwerkt voor de rente. Daarnaast neemt binnen gemeente Heusden ook het facilitair grondbeleid toe. De wijzigingen uit de Notitie Grondbeleid die hiermee gepaard gaan, zijn door de organisatie nog niet beoordeeld en verwerkt.

Notitie Overhead

De commissie BBV heeft in de notitie Overhead 2023 de regelgeving met betrekking tot de toerekening van Overhead geactualiseerd, verduidelijkt en samengevoegd in één notitie. De notitie is van toepassing vanaf begroting 2025. De belangrijkste uitspraken en aanbevelingen zijn als volgt:

- ▶ **Stellige uitspraak:** Voor de berekening van de tarieven voor de lokale heffingen moet de methodiek voor toerekening van overhead worden gebruikt zoals deze is opgenomen in de financiële verordening. Deze methodiek mag niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead.
- ▶ **Stellige uitspraak:** De definitie van overhead is aangescherpt waardoor alle functies die onderdeel uitmaken van een specifieke taak geen onderdeel zijn van de overhead.
- ▶ **Aanbevelingen:** De commissie adviseert om overhead niet bij de begroting vorm te geven maar door middel van de financiële verordening of door een notitie overhead aan de raad voor te leggen en deze periodiek te herzien. In deze nota neemt de gemeente keuzes op ten aanzien van: kaderstelling, methodiek en onderscheiding primaire processen en overhead.

De financiële verordening van gemeente Heusden is nog niet aangepast. Wij hebben begrepen dat in het raadsvoorstel bij de begroting 2025 kenbaar is gemaakt dat bovenstaande wijzigingen bij de volgende actualisatie van de financiële verordening worden meegenomen. De actualisatie zal in 2025 plaatsvinden.

Voorziening voor pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers

Met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel is besloten dat ook de APPA-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in een pensioenfonds ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de APPA-voorzieningen toereikend moeten zijn. Door het moeten laten vervallen van of toevoegen aan opgebouwde voorzieningen ten gevolge van schommelingen in de rekenrente kunnen mogelijk aanzienlijke tekorten ontstaan op het moment van overdracht per 1 januari 2028. Een lagere rekenrente in het laatste jaar voor de overdracht kan een aanzienlijk gevolg hebben.

2.5 Duurzaamheidsverantwoording

Context & ontwikkelingen

Voor grote, niet-beursgenoteerde ondernemingen is het vanaf 2025 verplicht te rapporteren over de impact van hun activiteiten op duurzaamheid (de CSRD). In deze regels is vastgelegd waarover verantwoording moet worden afgelegd, waarbij een actieve dialoog met de belangrijkste belanghebbenden een wezenlijk onderdeel vormt. Deze standaarden verdelen duurzaamheid in drie onderdelen: ESG (environment, social, governance).

Voor gemeenten geldt deze verplichting nog niet. Gemeenten vervullen echter wel een belangrijke rol bij het realiseren van verduurzaming in de samenleving vanuit hun maatschappelijke en regisserende rol. Denk aan de regionale energiestrategie (RES), het toezicht op energie labels van kantoorgebouwen in de gemeente en de aandacht voor meer circulariteit in de bouwopgaven. Tal van gemeenten maken inmiddels afspraken en sluiten zich aan bij diverse initiatieven.

Een goed voorbeeld hiervan is het SDG-initiatief van de VNG (<https://www.sdgnederland.nl/> voor nadere informatie hieromtrent) waar naast gemeente Heusden circa 140 andere gemeenten bij zijn aangesloten. Een bredere en diepere uitwerking van duurzaamheid wordt gevonden in het gedachtegoed van ‘brede welvaart’, een begrip dat meer gangbaar is binnen overheden en bijvoorbeeld ook door CBS wordt gemonitord.

Alle activiteiten die gemeenten bedenken en uitvoeren komen nog maar beperkt concreet en meetbaar terug in beleid en verantwoording. Dit blijkt ook uit onderzoek dat de Rijksuniversiteit Groningen voor BDO heeft uitgevoerd in 2023 en waarvan begin 2025 een actualisatie wordt gepubliceerd. Deze observaties en de CSRD die voor het bedrijfsleven gaat gelden, hebben geleid tot de oprichting van “the coalition of the willing”, een samenwerking van o.a. gemeenten, banken, BDO en het CBS. Door deze groep is een concept handreiking opgesteld

om decentrale overheden te ondersteunen bij het selecteren, structureren en inzicht bieden in de voor hen meest relevante duurzaamheidsthema's. Deze handreiking gaat ook in op de wijze waarop de gemeente deze informatie in uw begroting en jaarstukken kan opnemen, zodat hierin ook de gewenste transparantie ontstaat voor uw belanghebbenden.

Alhoewel (nog) geen wettelijke plicht bestaat voor gemeenten hierover te rapporteren, krijgen gemeenten wel steeds meer te maken met dit thema vanuit de waardeketen van bedrijven en banken waartoe gemeenten ook behoren. Het is niet ondenkbaar dat op termijn ook voor gemeenten een rapportageverplichting over de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren volgt. Hierover is geen verdere informatie bekend, anders dan dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken zich hier over buigt en al dan niet via de Commissie BBV een nadere duiding aan geeft.

Pak de handschoen op

Wij hebben het college geadviseerd kennis te nemen van de handreiking en een dialoog aan te gaan met u als raad over de route om tot meetbaar en transparant beleid hierop te komen. Zolang nog geen sprake is van verplichte toepassing is er alle ruimte om keuzes in de indicatoren of duurzaamheidsthema's te maken, bijvoorbeeld door te starten met de meest belangrijke qua impact. Deze ervaring kan worden ingezet om het inzicht en de verantwoording stap voor stap te verrijken. Tegelijkertijd verwachten wij de komende periode nog meer informatie en praktische handvatten en zal op termijn ook vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken, dan wel vanuit de commissie BBV een reactie volgen.

Wij hebben het college tevens geadviseerd op welke manieren meer aandacht en invulling aan dit thema kan worden gegeven in P&C-documenten.

3. Bevindingen interim-controle jaarrekening

3.1	<u>Onze werkzaamheden bij de processen</u>	13
3.2	<u>Aandacht voor beheersing van fraude en non-compliance</u>	14
3.3	<u>IT General Controls</u>	15

3.1 Onze werkzaamheden bij de processen

Controleaanpak en doel van de interim-controle

Het doel van de jaarrekeningcontrole is een oordeel tot uitdrukking brengen over de getrouwheid van de jaarrekening van gemeente Heusden. De controle heeft onder meer betrekking op het overwegen van de interne beheersing die voor het opstellen van de jaarrekening relevant is, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden passend zijn, maar niet met het doel een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing tot uitdrukking te brengen. Wij hebben onze bevindingen en aanbevelingen over de opzet van de administratieve organisatie in onze managementletter met het college gedeeld. In deze boardletter geven wij u onze bestuurlijke samenvatting van deze bevindingen.

Onze inschatting van de aandachtspunten

In het kader van de controle van de jaarrekening 2024 en onze aanpak hebben wij een zogenaamde initiële risico-inschatting gemaakt. Wij zien de volgende aandachtspunten bij de controle van de jaarrekening van gemeente Heusden:

- ▶ In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden. Om het resterende risico te beperken beoordelen wij schattingsprocessen en bijzondere journaalposten in detail;
- ▶ Schatting t.a.v. de nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten (grondexploitatie). Op basis van een initiële risicoanalyse ziet dit risico toe op De Grassen, Steenenburg en Metal Valley;
- ▶ Gevolgen van ongeautoriseerde handelingen in de IT-systemen als gevolg van bevindingen vanuit de IT-audit (superusers);
- ▶ Potentieel frauderisico als gevolg van de beperkingen in de functiescheiding binnen het inkoopproces (betreft specifiek inkopen < EUR 25.000); en
- ▶ Volledigheid van de gerapporteerde bevindingen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen

Wij concluderen dat de door ons beoordeelde processen in grote lijnen niet zijn gewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Dit betekent dat wij, net als vorig jaar, niet kunnen steunen op de processen en onze controleaanpak overwegend gegevensgericht is.

De belangrijkste ontwikkeling in 2024 is de aanwezigheid van een notitie 'Beheersing misbruik en oneigenlijk gebruik gemeente Heusden' die is gericht op de beheersing van misbruik en oneigenlijk gebruik.

De belangrijkste bevinding ziet toe op de controle op stilzwijgende verlengingen, wezenlijke wijzigingen of homogene opdrachten binnen het proces van aanbestedingen. Als maatregel wordt door de coördinator interne controles twee keer per jaar een spendanalyse opgesteld en worden de bestedingen in relatie tot de Europese Aanbestedingswet gecontroleerd. Deze maatregel vindt echter achteraf plaats en niet gedurende het proces van contractmanagement, waardoor bevindingen of afwijkingen pas achteraf inzichtelijk zijn.

Tevens blijft een belangrijke bevinding enerzijds de vastlegging van uitgevoerde controlewerkzaamheden in de primaire processen, waardoor achteraf niet vast te stellen is hoe de interne beheersmaatregel is uitgevoerd en anderzijds functiescheiding binnen het proces van bestellen tot factuurcontrole op inkopen kleiner dan € 25.000. Met ingang van 1 januari 2025 is een nieuwe financiële applicatie in gebruik genomen, waarmee, naar wij hebben begrepen, ook wijzigingen in mandatering en aanscherping van de functiescheiding hebben plaatsgevonden. Wij hebben deze ontwikkelingen, vanwege het moment van implementatie, nog niet kunnen vaststellen.

Tot slot hebben wij het college geadviseerd de kaders bij de primaire processen te confronteren met de huidige situatie en, waar nodig, te actualiseren zodat deze aansluiten op de actuele situatie binnen de organisatie.

3.2 Aandacht voor beheersing van fraude en non-compliance

Onze bevindingen

Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie of een risico omtrent het niet-naleven van wet- en regelgeving. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties met verschillende personen binnen de gemeente. Hiertoe hebben wij mogelijke frauderisico's en -situaties, mede aan de hand van de door de gemeente opgestelde frauderisicoanalyse, besproken. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen indicaties voor fraude opgeleverd. Binnen de gemeente Heusden zijn diverse kaders en beleidsregels aanwezig en hebben fraude en integriteit voldoende aandacht.

Frauderisicoanalyse en frauderesponsplan

In 2023 is de frauderisicoanalyse geactualiseerd waarin eveneens een aantal acties opgenomen zijn voor 2024. Deze acties zijn beoordeeld en, waar nodig, is hier opvolging aan gegeven. Eén van deze acties is het opstellen van een frauderesponsplan. Het college heeft onder andere op basis van een analyse van de beschikbare documenten geconcludeerd dat een afzonderlijk plan niet noodzakelijk is en er voldoende handvatten beschikbaar zijn over hoe gehandeld moet worden bij een (vermoeden van) fraude.

De in het overzicht opgenomen potentiële risico's zijn breder dan alleen de jaarrekening, waarmee de organisatie zich ervan bewust is dat dit onderwerp juist ook bedrijfsvoerings-gericht is. De (jaarlijkse) actualisatie van de frauderisicoanalyse is positief en houdt dit onderwerp in alle gremia actueel. De frauderisicoanalyse is eind 2024 geactualiseerd en wordt in januari 2025 behandeld in het college, waarna deze wordt geagendeerd in de audit commissie.

De rol van het college en de raad ten aanzien van frauderisicobeheersing kan worden vergroot door bijvoorbeeld jaarlijks één of meerdere onderkende frauderisico's (en indien van toepassing de interne beheersingsmaatregelen die zijn genomen om deze frauderisico's te mitigeren) nader te laten onderzoeken door uw concerncontroller. Dergelijke onderzoeken worden niet structureel jaarlijks uitgevoerd, maar wel als hier aanleiding toe is. In 2024 is er één themaonderzoek uitgevoerd door uw concerncontroller.

Integriteit en incidenten

In het personeelshandboek zijn onder andere het integriteitsbeleid en de gedragscode van gemeente Heusden opgenomen, waarin ook staat wat medewerkers kunnen/moeten doen bij (vermoedens van) niet-integere aspecten, zoals het gebruikmaken van de klokkenluidersregeling.

Tevens beschikt gemeente Heusden onder andere over een protocol melden en afhandeling van beveiligingsincidenten en datalekken AVG en Wpg, daterend uit december 2023, een protocol afhandeling beveiligingsincidenten en datalekken, daterend uit mei 2018 en een beleid informatiebeveiliging en privacy 2024-2028.

M&O-beleid

In december 2023 is de notitie 'Beheersing misbruik en oneigenlijk gebruik gemeente Heusden' opgesteld die door het college op 16 januari 2024 is vastgesteld. Deze notitie is gericht op de beheersing van Misbruik & Oneigenlijk gebruik en hierin is uitgebreid opgenomen op welke processen de notitie toeziet en welke beheersmaatregelen zijn ingericht / ingeregeld om deze risico's te mitigeren.

3.3 IT General Controls

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De IT-audit is om deze reden primair gericht op de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking ten behoeve van de totstandkoming van de jaarrekening en de automatiseringsorganisatie is uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. Dit betekent dat de IT-audit zich niet primair richt op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Bevindingen IT General Controls

Afgelopen jaar hebben wij uw automatiseringsomgeving in het kader van onze jaarrekeningcontrole in detail gecontroleerd op de onderdelen logische toegangsbeveiliging, continuïteit en wijzigingsbeheer. Met ingang van 1 januari 2025 wordt gebruik gemaakt van een nieuwe applicatie voor de financiële administratie. Mede om deze reden heeft de IT-audit voor boekjaar 2024 nog niet plaatsgevonden. De belangrijkste bevinding die wij in onze boardletter 2023 hebben gerapporteerd ten aanzien van de gecontroleerde applicaties ziet toe op de aanwezigheid van gebruikers met superuser-rechten.

Wij rapporteren onze bevindingen en aanbevelingen qua IT General Controls in het accountantsverslag 2024.

